

«Основних орієнтирів виховання учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України», «Комплексної програми профілактики правопорушень», «Програми профілактики злочинності на 2016–2020 рр.».

Список використаних джерел

1. Товканець Г. В. Зміст і методи формування правової культури особистості / І. Паук, Г. В. Товканець // Вища школа і ринок праці: інтеграція, модернізація, інтернаціоналізація: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, 19-21 жовтня 2016 р., Мукачєво / Ред.кол.: Т. Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачєво : Вид-во МДУ, 2016. – С.173 – 174.
2. Блажин Н. П. Структурні компоненти готовності майбутнього вчителя початкової школи до правового виховання / Г. В. Товканець, Н. П. Блажин // Психолого-педагогічні особливості розвитку особистості в освітньому просторі: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, 17-18 травня 2017 р., Мукачєво / Ред.кол.: Т. Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачєво : Вид-во МДУ, 2017. – С. 131 – 132.

УДК: 372.881.116.12

ЛЮБКА Н. І.
ХОМА О. М.
Мукачівський державний університет, Україна

ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «РЕЧЕННЯ» В КОНТЕКСТІ НОВОГО ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Курс української мови в початковій школі є вкрай важливим, так як формує у молодших школярів комунікативну компетентність. Мова є не тільки окремим навчальним предметом, а й основним засобом оволодіння іншими дисциплінами.

Новий Державний стандарт початкової освіти формулює ключові компетентності, зокрема:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування [1].

Тема «Речення» вивчається в першому класі добукарного періоду навчання грамоти. Сьогодні визначилися нові підходи до засвоєння мовних понять. Це викликано змінами в змістових лініях Мовно-літературної освітньої галузі, одна із яких – досліджуємо мовні явища. Учень спостерігає за мовними одиницями та явищами, відкриває деякі закономірності співвідношення звуків і букв, значення слів, їхньої граматичної форми та ролі в реченні. Речення як одиниця мовлення вивчається на основі дослідження за живим мовленням. Означена тема розглядається у зв'язку із словом та його лексичним значенням. Завдання вчителя у процесі складання речення – формувати граматичні уміння. Методи навчання різні:

пояснення на основі предметних малюнків, «шість цеглинок», «незакінчене речення» тощо.

В основі добору методів має бути лінгвістична основа мовного явища. Речення – мінімальна комунікативна одиниця, яка про щось повідомляє й спрямовує на слухове або зорове (на письмі) сприйняття. На відміну від слова і словосполучення речення характеризується комунікативністю (передає конкретний зміст у логічно зрозумілих формах і здатне входити до будь-яких форм спілкування), відносною самостійністю (виражає відносно закінчену думку і відділяється від інших речень паузами) та структурною цілісністю.

Учні засвоюють смислові та формальні ознаки речення: воно слугує для висловлення думки; є розповідним, питальним та спонукальним, вимовляється неокличною чи окличною інтонацією; складається зі слів. Усі ознаки речення, як і власне термін, молодші школярі мають засвоїти практично та в ході виконання різноманітних тренувальних вправ.

Для вироблення граматичних умінь уже в період навчання грамоти необхідно вчити учнів виразно вимовляти кожне слово (повнозначне і неповнозначне) під час уповільненого читання. При цьому слід графічно позначати на дошці склад речення: повнозначні слова довгою лінією, неповнозначні (так звані маленькі слова) короткою.

Підручник [2] для першого класу передбачає складання речень на основі слова та піктограм. Окрім того, слід урахувати назви і зміст тематичних тижнів.

М. Вашуленко розроблено методичні рекомендації до засвоєння теми «речення» на основі спостереження за готовими зразками. Спостереження готових зразків речень і активна робота над їх створенням сприяють усвідомленому засвоєнню ознак речення як синтаксичної одиниці зв'язного мовлення. Варто добирати і такі вправи, які спонукали б складати не лише окремі речення, а й зв'язані за змістом. Закінчуючи речення, поширюючи їх другорядними членами, учні водночас повинні думати, як вплине така робота на зміст зв'язного висловлювання в цілому. Наприклад:

1. Поширте речення за питаннями.

Ось уже видніються (які?) гори, їх вершини сягають(чого?).

2. Позакінчайте розпочаті речення.

Влітку ми любимо відпочивати біля... Там ми... До нас часто прибігає... Він теж...

3. Поширте речення, добираючи слова з дужок.

Насунула чорна (хмарка, хмаринка, хмара). Знявся рвучкий (вітер, вітерець, вітрисько). Задріботіли (краплі, краплинки) дощу [3, с.125].

Працюючи над реченням, учні вчать давати повні й короткі відповіді на запитання. Учитель повинен навчати школярів давати повні відповіді, але не завжди слід вимагати їх. Повна відповідь потрібна тоді, коли є необхідність точно сформулювати думку, описати малюнок, переказати зміст прочитаного. Під час живого спілкування, у діалогічному мовленні можна задовольнятися неповними (короткими) відповідями, що є цілком природним для такого типу мовлення.

Отже, вивчення теми «Речення» в першому класі відіграє важливу роль у розвитку комунікативних умінь та навичок. Новий Державний стандарт початкової освіти Мовно-літературної галузі передбачає засвоєння речення на основі дослідження мовного поняття.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт початкової освіти. [Електронний ресурс]. Режим доступу: dano.dp.ua/attachments/article/303/Державний%20стандарт%20початкової%20освіти.pdf. З екрану.
2. Іщенко О. Л. Українська мова. Буквар: підруч. для 1 класу (у 2 частинах). Ч.1 /О. Л. Іщенко, С. П. Логачевська. – К.: Літера ЛТД, 2018. – 112с.
3. Методика навчання української мови у початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук. ред. М. С. Вашуленка. – К.: Літера ЛТД, 2010. – 364 с.

УДК: 373.3.016:51

ЛЮБКА Н. І.

ЛІБА О.М.

Мукачівський державний університет, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ ТА ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Особливості формування ключових та предметних компетентностей на уроках математики в початковій школі розкриваються питання використання педагогічних інноваційних технологій, які сприяють формуванню у молодших школярів ключових та предметних компетентностей на уроках математики.

Компетентнісний підхід у шкільному навчанні є інноваційним засобом його модернізації. Це зумовлено проблемами досягнення більш якісної освіти не загалом для системи, а для кожного учня. Компетентнісна освіта – спроба вийти за межі традиційної парадигми навчання, коли результатом вважається система знань, умінь і навичок учня, а не його здатність діяти. Тому коротко можна визначити, що компетентнісна освіта – особистісно-діяльнісна. Звичний результат навчання: «знаю що...», змінюється у напрямі «знаю як...» [1].

Українські вчені О. В. Овчарук, О. І. Локшина, Н. М. Бібік, О. І. Пометун, О. І. Савченко та ін. на основі вивчення потреб розвитку української школи визначили таку сукупність ключових компетентностей: уміння вчитись (навчальна); громадянська; загальнокультурна; компетентність з інформаційних та комунікаційних технологій; соціальна; здоров'язбережувальна [2].

Робота над проблемою визначення шляхів формування ключових та предметних компетентностей на уроках математики є актуальною та практично значущою в даний час. Саме математична освіта покликана зробити вагомий внесок у формування ключових компетентностей учнів як загальних цінностей, що базуються на знаннях, досвіді, здібностях, набутих завдяки навчанню. Отримані у школі знання та сформовані вміння і навички є, безперечно, важливими, але нині особливої актуальності набуває компетентність учня в різних галузях знань. Саме компетентності більшість міжнародних експертів вважають тими індикаторами, що

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>